

A. Thema's, doelstellingen en indicatoren		Score	Weging	Minimum
1	Draagt het project bij aan de algemene doelstelling: versterking van de sociaaleconomische positie van de regio? Is de bijdrage aan versterking van de sociaaleconomische positie van de regio gekwantificeerd en onderbouwd in termen van economische spin off (b.v. werkgelegenheid, omzetgroei)	0 tot 5	4	12
2.	Draagt het project bij aan de doelstelling: versterking van de sociaaleconomische positie van de agrarische sector in het gebied? Is de bijdrage aan versterking van de sociaaleconomische positie van de agrarische sector gekwantificeerd en onderbouwd in termen van economische spin off?	0 tot 5	2	N.V.T.
3.	Wordt bijgedragen aan het thema Duurzame en circulaire regio? Is de bijdrage aan deze doelstelling gekwantificeerd en onderbouwd?	0 tot 5	4	12
4.	Wordt bijgedragen aan thema Voedzame regio? Is de bijdrage aan deze doelstelling gekwantificeerd en onderbouwd?	0 tot 5	4	12
5	Wordt bijgedragen aan thema Beleefbare regio? Is de bijdrage aan deze doelstelling gekwantificeerd en onderbouwd?	0 tot 5	4	12
6.	Kent het project ook negatieve effecten op mens, plattelandseconomie en/of omgeving en zo ja, worden afdoende maatregelen getroffen om deze negatieve effecten te compenseren?	-5 tot 0	1	N.V.T.
SUBTOTAAL A.		Minimum		24
B. Leidende criteria uit de richtsnoeren LEADER		Score	Weging	Minimum
7	Het project heeft een bottom-up aanpak	0 tot 5	4	0
8	Het project heeft een experimenteel/innovatief karakter	0 tot 5	3	0
9	Het project heeft een voorbeeldfunctie en overdraagbare resultaten	0 tot 5	2	0
10	Er is sprake van samenwerking	0 tot 5	2	0
11	Er is sprake van een integrale of multisectorale aanpak	0 tot 5	2	0
SUBTOTAAL B.		Minimum		39

C. Kwaliteitstoets		Score	Weging	Minimum
12	Algemene indruk projectplan en aanvrager	0 tot 5	1	3
13	Heeft het project een realistische doelstelling, d.w.z. mag verwacht worden dat met de beschikbare middelen, kennis en tijd de beoogde resultaten worden bereikt?	0 tot 5	1	3
14	Is de organisatiestructuur duidelijk beschreven? Zijn verantwoordelijkheden tussen betrokken partijen en personen helder beschreven en voldoende afgebakend?	0 tot 5	1	3
15	Is er voldoende zicht op de uitvoerbaarheid? Zijn de benodigde vergunningen al afgegeven, is de financiering rond, kan tijdig beschikt worden over de mensen en middelen die nodig zijn voor de uitvoering? Is de planning haalbaar en realistisch?	0 tot 5	3	9
16	Is er voldoende aantoonbare expertise aanwezig bij de aanvrager, bijvoorbeeld aan de hand van CVs of voorbeelden van eerdere ervaringen?	0 tot 5	1	3
17	Levert het project 'waar voor zijn geld, d.w.z. staan de resultaten in verhouding tot de investeringen in tijd, geld en arbeid? Is er zicht op opschaling en spin off?	0 tot 5	2	7
18	Is de continuïteit van de resultaten gewaarborgd, bijvoorbeeld middels een meerjarig exploitatiebegroting en/of beheerplan?	0 tot 5	3	9
SUBTOTAAL C.		Minimum		37
TOTAAL (Subtotalen A + B + C)		Minimum		100

Toelichting

A. Thema's, doelstellingen en indicatoren

1. Draagt het project bij aan de algemene doelstelling: duurzaam en structureel versterking van de sociaaleconomische positie van de regio?

De aanvrager dient zo concreet mogelijk aan te geven op welke wijze het project hier aan gaat bijdragen in termen van nieuwe en/of tijdelijke werkgelegenheid, behoud van bestaande werkgelegenheid en/of realisatie van nieuwe bedrijvigheid en/of toename van de omzet. Onderbouw deze getallen. Waar mogelijk, dient ook aangegeven te worden of er sprake zal zijn van nieuwe, indirecte werkgelegenheid en/of omzetgroei bij derden in het gebied.

Behalve deze kwantitatieve resultaten, kan de versterking van de sociaaleconomische positie van de regio ook beschreven worden in de mate waarin de sociaaleconomische positie van specifieke doelgroepen (b.v. vrouwen, jongeren en/of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) aantoonbaar wordt verbeterd en/of er gebruik gemaakt wordt van lokaal, sociaal kapitaal, b.v. door de inzet van vrijwilligers

2. Draagt het project bij aan de algemene doelstelling: duurzaam en structureel versterking van de sociaaleconomische positie van de agrarische sector in het gebied?

Op dit onderdeel is er geen minimumscore. Dit betekent dat een aanvraag niet per se (ook) betrekking moet hebben op de agrarische sector in het gebied. Wel kunnen hier bonuspunten gescoord worden als op een onderbouwde manier is aangegeven hoe en in welke mate de agrarische sector in het gebied Holland Rijnland in economisch opzicht van het project profiteert: aantal agrarische bedrijven dat profiteert, behoud of creatie van tijdelijke of vaste werkgelegenheid, omzetgroei, ontwikkeling van nieuwe, perspectievolle nevenactiviteiten.

Punten kunnen ook worden behaald als aangetoond kan worden dat de aanvraag bijdraagt aan verbetering van de beeldvorming van de waarde(n) van de agrarische sector bij de stedelingen.

3. tot en met 5.

Op tenminste één van de drie criteria, 3, 4 of 5, dient de minimumscore van twaalf punten te worden gehaald. Is dit niet het geval, dan komt de aanvraag sowieso niet in aanmerking voor een bijdrage. Hierop is een uitzondering: als een aanvraag op geen van deze drie criteria de minimumscore van zes punten haalt, maar op de drie criteria samen in totaal tenminste 30 punten haalt, dan is dit ook voldoende.

- Thema Duurzame en circulaire regio:
 Op welke wijze draagt het project bij aan verduurzaming en op welke wijze worden in het project de principes van de circulaire economie toegepast. In het projectplan moet met name ingegaan worden op de volgende vragen:
 1. Wat is de kern van het concept in termen van de principes van de circulaire economie?
 2. Waardoor onderscheidt dit concept zich?
 Wat maakt het concept bijzonder en/of vernieuwend? Leidt het tot de ontwikkeling van nieuwe vormen van samenwerking in de keten of met andere sectoren. Leidt het tot de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen?
 3. Wat betekent het project voor de relatie met de leveranciers en afnemers/klanten?
 4. Hoe wordt invulling gegeven aan de voorbeeldfunctie die het project heeft voor andere initiatiefnemers?

- Thema Voedzame regio:
 In de [Lokale Ontwikkelingsstrategie](#) (pp. 23 – 24) is aangegeven dat initiatieven kunnen worden ondersteund die bijdragen aan:
 1. Het bevorderen van de regionale voedselvoorziening
 2. Het bevorderen van de toepassing van nieuwe voedselproductiesystemen
 3. Het bevorderen van voedselvaardigheid.
 De aanvrager dient, indien van toepassing, voldoende concreet te maken op welke wijze de aanvraag aan dit thema en aan een of meer van deze subthema's gaat bijdragen.

- Thema Beleefbare regio (indien in uw aanvraag van toepassing):
 In de [Lokale Ontwikkelingsstrategie](#) (pp. 24-26) is aangegeven dat initiatieven kunnen worden ondersteund die bijdragen aan:
 1. De ontwikkeling en het uitdragen van de identiteit van het gebied. Als de aanvraag hierop betrekking heeft, moet aangegeven worden welke elementen van de gebiedsidentiteit de aanvrager wil ontwikkelen of uitdragen, op welke manier dit gaat gebeuren en met welke partijen. Hoe passen de activiteiten bij een bredere vermarkting van het gebied als onderdeel van het Groene Hart. Is dit het geval dan dient de score hoger uit te vallen.
 2. Verduurzaming en versterking van het aanbod aan producten, diensten, infrastructuur en voorzieningen. De aanvrager dient aan te geven op welke wijze deze producten, diensten, infrastructuur en/of voorzieningen passen bij en bijdragen aan de ontwikkeling en het uitdragen van de gebiedsidentiteit en het beleefbaar maken van de regio voor bezoekers.
 Beoordeeld wordt de manier waarop en mate waarin de nieuwe producten, diensten, infrastructuur en/of voorzieningen bijdragen aan verduurzaming van de economie en aan de overgang naar een circulaire economie.

6. Kent het project ook negatieve effecten op mens, plattelandseconomie en/of omgeving (bodem, water, lucht, landschap, biodiversiteit) en zo ja, worden afdoende maatregelen getroffen om deze negatieve effecten te compenseren?

Aanvragen moeten op een positieve manier bijdragen aan de doelstellingen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie om in aanmerking te kunnen komen voor een financiële bijdrage. Het kan echter voorkomen dat deze positieve bijdrage(n) leidt tot negatieve effecten elders. Zo kan b.v. nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied leiden tot meer verkeersbewegingen, wat meer geluidsoverlast of CO₂ uitstoot tot gevolg kan hebben.

In het format projectomschrijving bij onderdeel B5. wordt gevraagd eventuele negatieve effecten van het project te omschrijven en aan te geven of en zo ja, welke maatregelen worden getroffen om deze effecten te voorkomen, te verminderen en/of te compenseren. Bij de beoordeling wordt bekeken of de inschatting van de negatieve effecten correct is; wat de aard en ernst van de negatieve effecten is en wat de aanvrager van plan is te doen om deze negatieve effecten geheel of gedeeltelijk te voorkomen dan wel door middel van aanvullende maatregelen te compenseren. Indien de verwachte negatieve effecten aanzienlijk zijn en er worden geen compenserende maatregelen getroffen dan leidt dit tot een aftrek van maximaal 5 punten. Zijn er geen negatieve effecten of worden voldoende maatregelen getroffen, dan vindt er geen puntenaftrek plaats (score = 0).

Verder is in de LOS bepaald (p. 40) dat we sowieso niet bijdragen als een initiatief gebaseerd is op de traditionele, fossiele economie. Gebruik van duurzame energiebronnen is een gegeven. We dragen ook niet bij als het initiatief uitgaat van de principes van de lineaire economie: make – use – waste en niet gestoeld is op de principes van de circulaire economie.

B. Leidende criteria uit de richtsnoeren LEADER

7. Het project heeft een bottom-up aanpak

Bottom up is één van de kernwaarden van de LEADER benadering. Vandaar dat dit criterium de hoogste wegingsfactor van 4 heeft. Beoordeeld wordt in hoeverre het een initiatief vanuit het LEADER-gebied zelf betreft. De score is hoger naarmate het project aantoonbaar kan rekenen op een breed draagvlak en een brede betrokkenheid en participatie van uiteenlopende partijen in het gebied, zodanig dat er ook sprake is van een gedeeld gevoel van eigenaarschap van het project

8. Het project heeft een experimenteel/innovatief karakter

Wat betreft de beoordeling van de vraag of een project voldoende innovatief is moeten één of meerdere van onderstaande vragen bevestigend kunnen worden beantwoord:

- Gaat het om de ontwikkeling van producten en diensten waarin specifieke lokale elementen besloten liggen en die nog niet eerder in het gebied zijn toegepast?
- Is er sprake van om nieuwe methoden waarmee het eigen menselijk, natuurlijk en/of financieel potentieel van het gebied kan worden gebundeld en zodoende beter benut?
- Is er sprake van combinaties van en verbindingen tussen economische sectoren die van oudsher van elkaar gescheiden zijn?
- Is er sprake van originele vormen van organisatie en betrokkenheid van de plaatselijke bevolking bij het besluitvormingsproces en bij de uitvoering van het project?

9. Het project heeft een voorbeeldfunctie en overdraagbare resultaten

Beoordeeld wordt op welke manier en voor welke doelgroepen de aanvraag een voorbeeldfunctie kan vervullen. In het activiteiten- en communicatieplan moet door de aanvrager zijn aangegeven hoe dit praktisch gestalte wordt gegeven gedurende het project. In het beheerplan moet zijn aangegeven de projectresultaten na afloop van het project overdraagbaar worden gemaakt.

10. Er is sprake van regionale samenwerking

Samenwerking is een belangrijk aspect van de LEADER aanpak. **Als er in de aanvraag geen sprake is van samenwerking met andere gebiedspartijen, dan leidt dit tot een score van nul op dit criterium en op afwijzing van de aanvraag.**

Beoordeel of in voldoende mate is beschreven met welke partijen tijdens en na afloop wordt samengewerkt, wat het doel is van de samenwerking, of het gaat om een nieuw of bestaand samenwerkingsverband en de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de samenwerkingspartijen helder is beschreven. Is de samenwerking geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst?

Een hogere score wordt gegeven als duidelijk is gemaakt of en hoe de samenwerking ook na afloop van het project voortgezet wordt en geborgd is.

11. Er is sprake van een integrale of multisectorale aanpak.

Beoordeeld wordt of in de uitvoering van het project verschillende thematieken in een logisch verband bij elkaar gebracht worden om te komen tot een integrale aanpak van de problematiek en of meerdere sectoren in het project samenwerken. Een hogere score kan worden gegeven naarmate er sprake is van samenwerking tussen meerdere sectoren en/of er sprake is van samenwerking tussen sectoren die normaliter niet met elkaar samenwerken en er sprake is synergie-effecten van de samenwerking.

Voor de onderdelen 7. tot en met 11. gelden geen minimumscores per individueel criterium. Projecten worden als 'LEADER waardig' beschouwd als zij op deze onderdelen gezamenlijk de minimumscore van 39 punten halen.

C. Kwaliteitstoets

12. Algemene indruk

Beoordeeld wordt of de aanvraag compleet is en of het project in al zijn onderdelen voldoende en helder is uitgewerkt en het geheel een verzorgde en professionele indruk maakt

13. Heeft het project een realistische doelstelling?

Aanvragen worden niet alleen bij de beoordeling, maar ook na afloop getoetst op de resultaten. Het niet halen van (een deel van) de resultaten kan achteraf leiden tot een korting op de subsidie. Om dit te voorkomen, is het van belang dat bij de aanvraag de doelstelling zo realistisch mogelijk is en ook gedegen wordt onderbouwd. De kwaliteit van de risicoanalyse en het risicomanagement dienen bij dit punt ook te worden meegewogen.

14. Is de organisatiestructuur duidelijk beschreven?

Zijn de taken, rollen en verantwoordelijkheden tussen betrokken partijen en personen helder en eenduidig beschreven en voldoende afgebakend? Is duidelijk hoe het besluitvormingsproces met betrokken partijen en personen wordt georganiseerd?

15. Is er voldoende zicht op de uitvoerbaarheid?

Vanwege de kortere looptijd van het programma, dient meer dan in eerdere periodes, strenger op dit punt te worden getoetst. De score op dit criterium wordt ook zwaarder meegewogen.

Beoordeeld wordt de uitvoeringsgereedheid van het project op het moment dat de subsidie wordt verleend: zijn de benodigde vergunningen al zijn afgegeven? Is behalve de gevraagde subsidie de overige financiering al toegezegd? Kan tijdig beschikt worden over de mensen en middelen die nodig zijn voor de uitvoering?

Aanvragen scoren hoger naarmate ze meer uitvoering gereed zijn. Het kan zijn dat op het moment van indienen van de aanvraag nog niet alle zaken gereed zijn. In dat geval moet overtuigend worden aangegeven hoe en wanneer dit wel het geval zal zijn.

Overigens is de voorwaarde van toepassing dat goedgekeurde aanvragen binnen twee maanden na afgifte van de subsidiebeschikking daadwerkelijk met de uitvoering begonnen moeten zijn.

16. Is er voldoende aantoonbare expertise aanwezig bij de aanvrager,

Dit kan blijken aan de hand van CVs van bij de uitvoering betrokken personen of uit voorbeelden van eerdere ervaringen. Het gaat hierbij niet alleen om technische expertise, maar ook uit gebleken of aantoonbare deskundigheid wat betreft projectmanagement. Behalve expertise bij de aanvrager en/of samenwerkingspartners kan er ook sprake zijn van extern aan te trekken deskundigheid.

17. Levert het project 'waar voor zijn geld

Er is geen sprake van tendering, maar van een doorlopende openstelling. Dit betekent dat aanvragen die het minimum aantal punten behalen, in aanmerking komen voor subsidie. Om toch te zorgen dat de beschikbare subsidies naar de beste projecten gaan, geldt voor dit criterium een relatief hoge minimumscore. Beoordeeld wordt of de beoogde resultaten in verhouding staan tot de investeringen in tijd, geld en arbeid.

Aanvragen scoren hoger naarmate:

- De 'output' in termen van kwantificeerbare resultaten (werkgelegenheid, omzetgroei, enz.) hoger is per euro subsidie
- De benodigde investeringen in tijd, geld en arbeid beter onderbouwd zijn
- Het project aanwijsbaar potentie heeft tot opschaling dan wel spin off.

18. Is er zich op continuïteit van de resultaten?

De resultaten van de projecten die LEADER subsidie ontvangen, moeten minimaal vijf jaar gebruiksklaar in stand worden gehouden (MKB-bedrijven 3 jaar), gerekend vanaf het moment van vaststelling van de subsidie. Hoewel niemand de toekomst kan voorspellen en er op voorhand dus geen garanties kunnen worden afgegeven, dat aan deze eis voldaan kan worden, is het bij de beoordeling van aanvragen wel van belang dat inzichtelijk is gemaakt hoe de aanvrager van plan is de resultaten in stand te houden.

Getoetst wordt op het ingevulde Format exploitatiebegroting en de toelichting daarop in het projectplan.

Daarnaast wordt het beheerplan beoordeeld naar de mate waarin het onderhoud en beheer van de projectresultaten is uitgewerkt, wie na afronding van het project eigenaar is of wordt van de projectresultaten en wie er verantwoordelijk is of wordt voor het onderhoud en beheer van de resultaten.